ÜNİVERSİTELERDE AKADEMİSYENLER İÇİN BİLİMİN DOĞASI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Türk akademisi son yıllarda çeşitli nedenlerle eleştirilmekte, bilimsel yayınların değerlendirildiği sıralamalarda istenilen düzeyin uzağında olduğu gösterilmektedir. Bu durum akademisyenlerin bilimi nasıl gördüklerine ilişkin merak uyandırmaktadır. Bilimin doğası kavramı, tarih, felsefe ve sosyoloji alanlarının derinliğinden aldığı güç ile günümüzde akademisyenlerin bilime dair bakışlarını, bilim uğraşlarında dayandıkları değerleri ve zihinlerindeki bilim imgesinin hangi unsurlardan oluştuğunu gösterebilecek bir olgudur. Bu tez çalışmasının amacı, akademisyenlerin bilimi nasıl gördüklerini ortaya koyabilecek bir ölçek geliştirmektir.

Araştırma, Kasım 2019- Şubat 2020 döneminde, İç Anadolu Bölgesi'nde dört ayrı üniversitede 682 akademisyenin gönüllü katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesi için belirli bir yol ve yöntem izlenmiştir. Bunun için önce 57 maddeden oluşan madde havuzu oluşturulmuş, maddeleri alanında uzman kişiler değerlendirmiştir. Uzman değerlendirmesi sonucunda madde sayısı 35'e düşürülerek ölçeğin kapsamı belirlenmiştir. Daha sonra 35 maddelik taslak ölçeğe Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nden 236 akademisyenin verdiği cevaplar ile ölçeğin 19 maddede ve 5 alt boyutta açıklayıcılığı olduğu saptanmıştır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi ve Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nden 446 akademisyenin verdiği cevaplar ile Akademisyenler İçin Bilimin Doğası Ölçeği'nin doğrulaması sağlanmış ve güvenilirliği gösterilmiştir.

Akademisyenlerin ölçeğe verdiği cevaplar ile onların bilime dair görüşleri belirli bir kapsamda ortaya konulabilmiştir. Sonuç olarak Türk Akademisinin göstergelerde istenilen düzeyin uzağında kalmasının bir nedeni olarak; bilimde nesnellik, yöntemlilik, rasyonellik ve evrensellik bağlamlarından post-modernizm etkisiyle uzaklaşılması, bu çalışmadan elde edilen veriler ışığında öne sürülmektedir.